

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ

Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень	Форма навчання	Денна	Навчальний рік/семестр	1-й рік/ II семестр
----------------------	-------------------------------	----------------	-------	------------------------	---------------------

СИЛАБУС

Назва навчальної дисципліни	Вступ до слов'янської філології
Кафедра	Філології (українське відділення)
Освітня програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта», спеціалізації «Українська мова і література»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 6 Лекції: 40 Семінарські/практичні заняття: 80 Самостійна робота: 120
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Барань Є. Б., доктор філософії barany.erszebet@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Вступ до мовознавства, вступ до літературознавства
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної	Курс «Вступ до слов'янської філології» призначений для студентів першого року навчання і належить до нормативних навчальних дисциплін циклу професійної і практичної підготовки. Мета викладання дисципліни – подати студентові інформацію про сучасні слов'янські народи, їх мови, історію як матеріальної, так і духовної культури, а також демографічну характеристику, без

**дисципліни,
основна тематика
дисципліни**

чого важко правильно зрозуміти та оцінити сучасний рівень розвитку української філології, а також місце української культури у контексті загальнослов'янської. Практичні заняття дозволять студентам навчитися розрізняти й визначати тексти, написані будь-якою слов'янською мовою.

Завдання дисципліни – з'ясувати основні дані про історію (від праслов'янської доби) та сучасний стан слов'янських мов та літератур, фольклору; ознайомити студентів з головними віхами в історії слов'янської філології, а також з розвитком слов'янської писемності.

Вимоги до знань та умінь

Студент повинен **знати**:

- основні дисципліни, з яких складається така наука, як слов'янська філологія, її проблематику в наші дні;
- обсяг понять «слов'янське мовознавство», «слов'янська філологія» і «славістика»;
- коли і як виникла слов'янська філологія як наука, якою була її проблематика спочатку;
- найпоширеніші класифікації сучасних слов'янських мов;
- зміст терміна «праслов'янська мова», чим відрізняється праслов'янська мова від старослов'янської в часі, просторі та функціях;
- основні теорії про прабатьківщину слов'ян;
- історію виникнення слов'янської писемності;
- найдавніші слов'янські рукописи;
- актуальні завдання сучасної славістики.

Студент повинен **уміти**:

- назвати сучасні слов'янські народи й вказати, в яких країнах живе кожний з них;
- охарактеризувати кожна з сучасних слов'янських мов за такою схемою: а) у яких країнах вона поширена; б) скільки носіїв у неї; в) коли вперше зафіксована в писемній формі; г) який алфавіт використовує; д) які соціальні функції виконує;
- охарактеризувати кожна з сучасних слов'янських мов за такою схемою: а) коли вона виникла; б) яка її діалектна основа; в) хто був її засновником;
- довести генетичну спорідненість слов'янських мов;
- перерахувати способи і хронологію християнізації слов'янських народів;
- назвати східно-, західно- та південнослов'янські племена та показати їх територію на карті;
- охарактеризувати зв'язки давніх слов'ян із сусідніми народами на підставі мовних даних.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

– розуміти мову як особливу знакову систему, її природу та функції, генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний та інші рівні мови;

	<ul style="list-style-type: none"> – застосовувати філологічні знання для розв’язання професійних завдань; – аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти з історії України та сучасного суспільного життя; – ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні дані з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати; – аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; – вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. <p>Тематика дисципліни</p> <p>Філологія – комплекс наукових дисциплін. Філологія в античному світі, в середньовіччі і в наші дні. Основна проблематика курсу та його місце в системі інших дисциплін. Сучасні слов’янські народи, їх етнічна близькість, наукові та культурні центри. Слов’янські мови, їх генетична спорідненість та класифікація. Національні атласи слов’янських мов і загальнослов’янський лінгвістичний атлас. Праслов’янська мова, періодизація її історії. Найдавніша територія слов’ян та її подальші розширення. Діалектне членування праслов’янської мови. Зв’язки слов’ян із сусідніми народами за даними мови. Ономастика про давніх слов’ян. Відомості про слов’ян у античних та східних авторів. Археологічні дані про слов’ян. Матеріальна та духовна культура давніх слов’ян. Соціальна структура давньослов’янського суспільства. Виникнення слов’янської писемності. Найдавніші слов’янські рукописи. Історія слов’янської філології. Сучасний стан славістики, її актуальні завдання.</p>
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Опитування на практичних заняттях, перевірка самостійних робіт, опрацювання наукових статей та монографій, доповіді, презентації, ментальні карти, модульні контрольні роботи.
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<p>Відповіді на практичних заняттях – 30 балів (максимум).</p> <p>Самостійна робота студента (тези наукових статей, підготовка доповідей і презентацій) – 20 балів.</p> <p>Модульна контрольна робота – 50 балів.</p> <p>Разом: 100 балів</p> <p>Іспит</p> <p>Технічне забезпечення: Classroom дисципліни</p>
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Брайчевський М. Походження слов’янської писемності. Київ: Академія, 2002. 154 с. 2. Лучик В. В. Вступ до слов’янської філології. Київ: Академія, 2008. 344 с. 3. Непокупний А. П. Балтійські родичі слов’ян. Київ: Наукова думка, 1979. 184 с. 4. Німчук В. В. Київські глаголичні листки. Найдавніші пам’ятки слов’янської писемності. Київ: Наукова думка, 1983. 199 с.

	5. Петров В. П. Етногенез слов'ян: джерела, етапи розвитку і проблематика. Київ: Наукова думка, 1972. 212 с. 6. Півторак Г. П. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. Київ: Академія, 2001. 152 с.